

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 68

ГРУДЕНЬ • DEZEMBER 2016 • Nr. 24 (2956)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ТАК ЗБУВАЮТЬСЯ МРІЇ

2 липня 2016 назавжди залишився особливим днем у календарі багатьох студентів УКУ. Днем оцінки їхньої праці в університеті та підведенням власних підсумків. Вони – випускники бакалаврських та магістерських програм. Майбутні соціальні педагоги, історики, богослови, журналісти, спеціалісти з медіакомунікацій та екуменічних наук

Традиційно захід зібрав провідних громадських та релігійних діячів, бізнесменів, представників академічної спільноти, влади і дипломатичного корпусу, діячів культури та мистецтва, які розуміють важливість якісної вищої освіти для розвитку українського суспільства.

«Дякую вам, що ви були та є серед тих, хто допоміг нам здійснити великі мрії та задуми. Наша зустріч – це свідчення того, що ми можемо бути разом: у мирі, радості, спільно працювати та розвивати цю країну. А дружба – це те, чого сьогодні так потребує Україна», – президент УКУ, владика Борис (Гудзяк).

Кампанія з розвитку Університету «Нове покоління для нової України!» розпочалася у 2010 році. Тоді в УКУ

діяло 2 факультети, 6 основних освітніх програм. Сьогодні в університеті – 6 факультетів, 8 бакалаврських, 19 магістерських та аспірантських програм, 22 освітніх інститути та центри. Завдяки підтримці благодійників з різних країн та континентів за ці роки вдалося побудувати інноваційний студентський колегіум, багатofункційний навчальний корпус, університетську церкву Святої Софії – Премудрості Божої, розпочато будівництво Центру ім. Митрополита Андрея Шептицького. Проте не будинки є основними, а те, що в них відбувається: виховання нового покоління, навчання, наукова і суспільна праця, духовне життя.

«Нам так бракує сьогодні добрих новин. Добрих новин в Україні, для

України, з України. Думаю, поза межами багато хто говорить про втому від України, українського питання. Відтак питання добрих нових з України – питання державної безпеки, нашого розвитку, можливості упевнено дивитися вперед. Ми живемо в стані війни. Тому так потрібні добрі новини в Україні. Приклади маленьких, але справжніх перемог, щоб ми бачили, що можемо не лише боротися і триматися, але й перемагати. Нам потрібно добрих нових для України. Щоб ми відчули себе народом, що має багато що дати – не тільки собі, але й поділитися з ближнім і зі світом. Такою доброю новиною – в Україні, для України і з України – є Український католицький університет.

▼ Продовження на 4 стор.

Цього року добігає кінця перша 7-річна кампанія з розвитку Українського католицького університету «Нове покоління для нової України!». Останнім заходом кампанії став IX благодійний вечір на підтримку УКУ, що відбувся 3 грудня в Києві. Жертводавці та спонсори УКУ задекларували 6,5 млн. грн на підтримку університету. Ще 2,5 млн. грн – на розвиток новоствореного Київського центру УКУ пообіцяв Фонд родини Загорій.

Як святкували Різдво в післявоєнні роки, коли УПА вела нерівну боротьбу з советськими загарбниками? В протилежності до нинішньої ситуації, коли ворога вдалося зупинити, тоді надій на успіх було мало, тільки чудо могло змінити ситуацію, але його не сталося. Олеся Ісаюк пише: Різдво щороку приходиться до всіх без винятку. Приходило воно і до повстанців у повоєнні ліси України. Це свято для багатьох «хлопців з лісу» було рідкісною нагодою бодай частково і ненадовго, але все ж повернутися у часи до війни і вхопити шматочок затишку. Читайте більше на 7 стор.

ПРОПОВІДЬ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО НА НОВИЙ 387 РІК

Християнин повинен святкувати не в призначений час, не в перший день місяця, не тільки в неділі, а все життя проводити в постійному святкуванні. А яке повинно бути воно? Про це послухаймо св. апостола Павла, який говорить: «Святкуймо не у старій заквасці, ані у заквасці злоби й лукавства, а в опрісноках чистоти й правди» (I Кр. 5,8). Якщо в тебе чисте сумління, то ти маєш постійний празник, бо наповнюєшся добрими надіями й радієш очікуванню майбутнього добра. Та коли ти неспокійний у душі й винний у багатьох гріхах, то на тисячах празників і урочистостей ти почуватимеш себе не краще від тих, що плачуть. Яка мені користь зі світлого дня, коли моя душа покрита докорами сумління?

Тож якщо ти хочеш мати користь з нового року,

то зроби так: наприкінці року подякуй Богу, що Він зберіг тебе до цього часу; пожалкуй у своєму серці за все погане, що ти зробив, полічи час свого життя і скажи собі сам: дні біжать, літа минають, більшу частину своєї дороги я вже пройшов, а що доброго зробив? Чи попрощаюсь з цим світом без усякої чесноти? Суд перед дверми, остаток життя йде до старості. «Так нехай світить перед людьми ваше світло, щоб вони, бачивши ваші добрі вчинки, прославляли вашого Отця, що на небі» (Мт. 5,16). Таке світло принесе тобі велику нагороду. Не прикрашуй вінками дверей свого дому, але веди таке життя, щоб одержати на свою голову від Спасителя вінець правди.

(з сайту Харківського екзархату УГКЦ)

ПАПА: ЗАРАЗ У НАС ТРЕТЯ СВІТОВА...

Папа Франциск у вражаючому та розлогому інтерв'ю визнав, що його заклик «Нехай ніколи більше не буде війни!» не був «сприйнятий серйозно»: – Зараз у нас третя війна, яку переживаємо; шматками. Це війна. У світі іде третя світова війна: Україна, Близький Схід, Африка, Ємен». Папа сказав це в інтерв'ю бельгійському католицькому тижневику «Tertio».

«Кажемо: Нехай ніколи більше не буде війни, і водночас виробляємо зброю, продаємо її; продаємо тим, хто воює» – додав Папа. Послався на теорію, згідно з якою країна з економічними проблемами починає війну і покращує таким чином свою фінансову ситуацію. «Це означає, що це один з найпростіших способів нагромадження багатства, звісно, за дуже високу ціну: крові.»

На думку Папи, «сьогодні бракує провідників. Європі потрібні провідники, провідники, які рухаються вперед». Він вважає, що Європі бракує нині справжніх провідників, таких як Шуман, Де Гаспері

і Аденауер, які активно протиставлялися війні.

Відповідаючи на запитання про світськість держави, вказав на тенденцію системного відокремлювання релігії від публічного життя. Наголосив на різниці між світськістю інститутів і світською ідеологією, звернув увагу, що світоглядно нейтральна держава краща за державу релігійну. Застеріг однак від світської ідеології, що закриває двері трансцендентному виміру. Звернув увагу, що така ідеологія, це успадкування від доби Просвітництва. Натомість відкритість на трансцендентне належить суті

людини. Тому, коли якась політична система цього не дотримується – шматує людину.

Наступне запитання відносилось до війни та релігійного фундаменталізму. Папа ствердив, що «жодна релігія як релігія не може підбурювати до війни», тому, що тоді «вона проголошує бога знищення, бога ненависті». Святіший Отець наголосив, що «не можна вести війну в ім'я Бога», «в ім'я будь-якої релігії». Тому «тероризм, війна – не пов'язані з релігією». Іноді буває однак, що «перекручення релігії використовують, щоб їх виправдати».

Папа Франциск звернув увагу, що у всіх релігіях виринають фундаменталістські групи, також в християнстві. Додав, що ці невеликі групи спричиняють «хворобу» своєї релігії і викликають «розподіли у спільноті, які є формою війни».

Висловив думку, що багато лиха створює дезінформація в ЗМІ, тобто, як уточнив, – «коли говорять тільки

С-на: Гжегож Галонзка

про одну частину правди». «Слухачеві чи глядачеві представляють напівправду, а відтак він не може виробити собі об'єктивне судження. Дезінформація, це, очевидно, найбільша шкода, якої може завдати ЗМІ, оскільки спрямовує судження в одну сторону, оминаючи другу частину правди».

«Вважаю, що ЗМІ мають бути дуже прозорими, дуже транспарентними і не піддаватися – будь ласка, не ображайтеся – хворобі копрофільї, коли хочеться завжди інформувати про щось скандальне, про гідкі речі, навіть якщо вони правдиві» – сказав Франциск, слова якого на-

водить прес-бюро Ватикану. Водночас, Папа переконаний, що ЗМІ, як «будівельники суджень», можуть також «створювати дуже багато добра».

На завершення Папа заохотив священників, щоб завжди любили Матір Божу, щоб ніколи не почувалися сиротами, щоб дозволяли Ісусові споглядати їх та «шукали в братах своїх скатованого тіла Ісусового». З цього впливає все. «Нехай отці не соромляться проявляти чуливість. Адже нині в цьому світі нам потрібна революція чулості, в світі, який потерпає від кардіосклерозу», сказав папа Франциск.

(Подано за deon.pl, А.Ф.)

ХТ

Ілюстрація: Nate Kitch

ПРО НАСТАННЯ НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШОГО ЧАСУ

Британський фізик-теоретик Стивен Хокінг вважає, що настав найнебезпечніший час для планети. Свої роздуми вчений опублікував у колонці в газеті The Guardian. Він заявив, що у світі дуже небезпечно зростає розрив між елітами та простими людьми. Одним з виявів такого розриву науковець вважає голосування британців за вихід з ЄС та обрання президентом Дональда Трампа.

«Побоювання, що лежать в основі цих голосувань, пов'язані з економічними наслідками глобалізації та прискорення технологічного прогресу, є абсолютно зрозумілими. Автоматизація підприємств вже знищує робочі місця в традиційній промисловості, а розвиток штучного інтелекту, ймовірно, перенесе це масштабне руйнування і на середні класи, де залишаться лише піклувальні, творчі та керівні ролі.»

Він додав, що це у свою чергу прискорить економічну нерівність у всьому світі. Хокінг зазначив, що невідворотне впровадження новітніх технологій є водночас і прогресом, і руйнуванням для людства.

«Всі ми живемо в світі, у якому зростає фінансова

нерівність, в якому багато хто бачить не тільки те, як знижується їх рівень життя, але і зникає сама здатність заробляти на життя взагалі. Тож не дивно, що вони перебувають у пошуку нової угоди, яку, як їм могло здатися, нададуть Трамп і Brexit.»

Також він додав, що новітні технології дали можливість бідним людям бачити розкішне життя багатих, що посилює невдоволення перших. При цьому, за його словами, головна проблема світу у тому, що перед людством постали серйозні виклики, пов'язані з екологічними проблемами.

«Можливо, через кількості років ми створимо колонії між зірок, але зараз у нас є тільки одна планета, і ми повинні працювати разом, щоб захистити її. Щоб зробити це, нам потрібно ламати, а не збільшувати бар'єри всередині і між країнами. Щоб у нас з'явився шанс зробити це, світові лідери повинні визнати, що вони зазнали невдачі і підвели більшість. Нам доведеться навчитися краще, ніж сьогодні, ділитися ресурсами, які все більше концентруються в руках меншості», – підсумував Хокінг.

Подано за «Канал 24»

Важкі питання віри

ЧИ ЄВРЕЇ ДОСІ ОЧІКУЮТЬ ПРИХОДУ МЕСІЇ?

Чи правда, що євреї досі очікують приход Месії?

І якщо це правда, чому таким Месією не міг бути для них наш Господь Ісус Христос?

Насамперед зазначимо, що за часів Ісуса Христа і ранньої Церкви велика кількість євреїв навернулася до християнства. І в наступні століття їх було немало, і це відбувається до сьогоднішнього дня.

Ті ж, хто залишаються юдеями, як і раніше чекають Месію. Чому для них цим Месією не може бути Ісус Христос? Справа в тому, що Ісус – Бог і людина, і у Своїй людській природі він помер, розп'ятий на Хресті. Зі слів апостола Павла, для євреїв цей факт є великою спокусою і каменем спотикання.

Адже по відношенню до Бога можна з пошаною схилити голову лише перед Його всемогутністю, перед Його чудесами. Але ніяк не перед Його слабкостями. Ось чому так важко прийняти Христа.

Книжники, фарисеї і старшини говорили до розп'ятого Ісуса: «Якщо Ти Син Божий, зійди з хреста!». Вони над ним насміхалися: «Інших Він спасав, а Себе спасти не може? Ти, що руйнуєш храм і за три дні відбудовуєш, спаси Себе Самого; якщо Ти Син Божий, зійди з хреста».

Так само і первосвященики з книжниками та старшими, глузуючи, говорили: «Він інших спасав, а Себе Самого спасти не може! Якщо Він Цар Ізраїля, нехай тепер зійде з хреста і ми повіримо Йому; уповав на Бога, нехай Той Його тепер визволить, якщо Він угодний Йому. Бо Він говорив: Я Син Божий». Це з Євангелія від Матея.

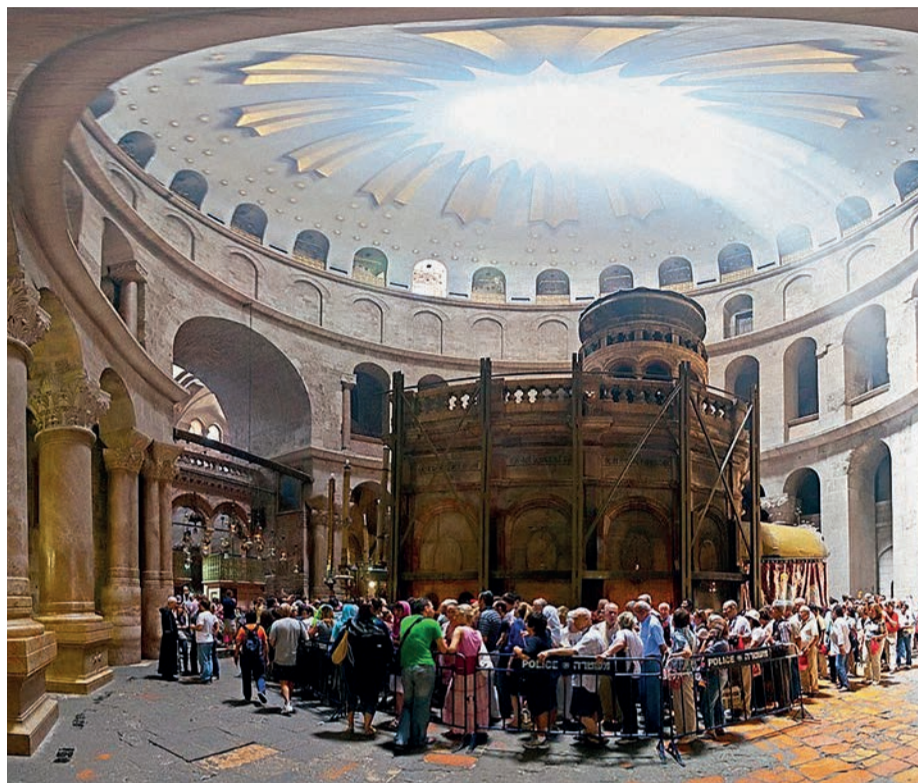
Але Він не зійшов з хреста, принісши Себе в жертву. Саме це і продовжує бути каменем спотикання для юдеїв.

«Католицький Оглядач»

ВІДКРИТТЯ ГРОБНИЦІ ХРИСТА

26 жовтня на три дні було знято мармурову плиту, яка накривала гробницю Христа.

Група вчених і духовних осіб мала доступ до місця консерваційних робіт, тому не треба було довго чекати на різні неофіційні звіти про цю подію.

Храм Гробу Господнього побудований там, де Свята Єлена, мати римського імператора Костянтина I, за переказами, виявила поховання Христа. Вважається, що це сталося після того, як в 326 році вона прибула до Єрусалиму з метою паломництва. До цього гробниця в останній раз розкривалася майже півтисячоліття тому – в 1555 році. Саме відтоді – а можливо, і ще раніше, Гріб Господній покритий плитою білого мармуру, яку тепер експерти зняли. Гріб Господній укладений в Кувуклію, що означає «опочивальня». Вона була вперше зведена в 325–335 роках, однак на початку XI століття була повністю зруйнована. У 1809–1810 роках Кувуклія в її нинішньому вигляді була відновлена за проектом грецького архітектора Ніколаоса Комніна з Мітіліні.

(replyua.net)

Насамперед, згадується «солодкий аромат», який виходив із могили, подібний до запаху, що є знаком присутності деяких святих. По-друге, частина вимірювального обладнання, що використовувалося науковцями, розладалася внаслідок електромагнітних перешкод. Коли апаратури ставили вертикально на плиту, на якій лежало тіло Христа, вона переставала діяти або функціонувати належним чином.

Марі-Армель Больє, головний редактор журналу «Terre Sainte Magazine», мала доступ до цього місця і вважає, що до питання «солодкого запаху» потрібно підходити з особливою обережністю. Вона вважає, що стосовно запахів легко підпасти самонавіюванню; при цьому додає, що особисто вона не відчувала жодного особливого запаху. Крім того, в зв'язку з недавнім частковим розкриттям плити, яке 1809 року зробив архітектор Ніколаос Комнін, тодішній хронікер також опублікував згадку про «солодкий запах». Людям, які орієнтуються в тематиці Гробу Господнього, цей текст добре відомий, і тому існує гіпотеза самонавіювання відносно ароматичних вражень.

ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ПЕРЕШКОДИ

Натомість журналістка набагато менше скептична щодо електромагнітних шумів, зареєстрованих апаратурою, що використовувалася в консерваційних роботах. Один з учених, який брав безпосередню участь у роботах, офіційно підтвердив це явище. Потім з'явився коментар Антонії Маропулу, наглядачки дослідницької праці, яка стверджує: важко уявити, що хтось став би ризикувати своєю науковою репутацією, використовуючи це як рекламний трюк.

Справа стає ще загадковішою, якщо взяти до уваги підтвержене журналісткою здивування науковців при знятті плити. Виявляється, що могила знаходиться набагато глибше, ніж передбачалося. Помилки вимірювання, зроблені в раніших дослідженнях, виникли якраз унаслідок електромагнітних перешкод. Напрошується простий висновок: усе вказує на те, що, за відсутності інших причин, плита з гробниці Христа порушила роботу вимірювального обладнання, чутливого до впливу електромагнітного поля. У середовищі ентузіастів цієї теми висувуються різні гіпотези. Деякі з них засновані на справжніх знаннях, інші ж не дуже серйозні.

ЧИ ЦЕ МОГИЛА ХРИСТА?

Розкриття плити і знайдення каменя, на якому лежало тіло Христа, підтвердили подібність могили до єврейських надгробків з першого століття. Однак, за словами Марі-Армель Больє, це не найголовніше. «Я була би дуже рада, якби якась наукова експертиза підтвердила, що на цьому камені справді лежало тіло Христа; але навіть якби було доведено зворотне, він не перестав би бути ознакою Воскресіння.»

Ця журналістка, яка протягом 17 років живе в Єрусалимі, опинилася у винятковій групі людей, що мали привілей особистого візиту до гробниці Христа. За її словами, «Базилика Святого Гробу Господнього – це дивовижне місце, яке спочатку мені не сподобалося. Я очікувала побачити величний храм, а знайшла конструкцію, побудовану в дивному архітектурному стилі, яка жодною мірою не викликає думок про біблійні сцени».

«Тим не менш, поступово це місце ставало мені дедалі ближчим, особливо через процесії, в яких я брала участь. Це місце набагато більше пасує для молитви, ніж для відвідувань. Завдяки допомозі одного ченця те, що здавалося недосяжним, стало моєю участю. Мені вдалося безпосередньо дістатися скелі, на якій було покладено тіло Христа. Я дуже дивно тоді почувалася, це нагадувало стан невагомості, але я зберегла в пам'яті всі деталі. Ніколи більше подібні переживання для мене в цьому місці не повторяться.»

Могила вже накрита мармуровою плитою, і через зроблений в ній отвір із куленепробивним склом видно лише частину крипти.

«Але я знаю, що камінь там є. У мене раніше була звичка ставати навколішки перед могилою Христа, але після глибших роздумів я вирішила, що це недоречно, тому що там немає Христа в Його реальній присутності. Це Пресвяті Дари треба вшановувати навколішках. З іншого боку, перед порожньою гробницею Христа ми переживаємо «реальну відсутність», аби перед цим чудом схилювалося кожне коліно, на небі, на землі і під землею».

Сильвіан Доріент, подано за «CREDO»

НОВИЙ ХРАМ В МУКАЧЕВО

Пам'ятником вдячності святим рівноапостольним Кирилу і Методію, за яких було охрещене населення Потисся, став названий на їхню честь величний греко-католицький храм у Росвигові – новому житловому масиві міста Мукачево на Закарпатті.

10 грудня престол та церкву посвятив кардинал Леонардо Сандрі, префект Конгрегації для Східних Церков. Розділити цю радість прибули єпископи з України, Румунії та Словаччини. Духовенство і вірники молилися церковнослов'янською, українською, угорською і румунською мовами. Кардинал розповів, що коли понад 5 років тому бачив, як розпочиналося будівництво нового храму в Мукачево, пообіцяв пароху отцю Володимирі Буришину, що прибуде на посвячення і свою обіцянку дотримає. (Костянтин Чавага для Радіо Ватикану)

ВР ОБМЕЖИЛА ВВЕЗЕННЯ РОСІЙСЬКИХ КНИГ

Верховна Рада прийняла урядовий законопроект щодо обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту. Відтак, видавничу продукція, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, може бути ввезена на митну територію України за умов наявності відповідного дозволу, крім видавничої продукції, що ввозиться громадянами в ручній поклажі кількістю не більше 10 примірників. (УНІАН)

ЄВРОПАРЛАМЕНТ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

Європарламент прийняв резолюцію, в якій звинуватив Росію в спробі розколоти Європу, а діяльність державних ЗМІ назвав пропагандою, направленою на розкол ЄС. У резолюції стверджується, що Росія надає фінансову підтримку європейським опозиційним політичним партіям і організаціям, використовує фактор двосторонніх міждержавних відносин для роз'єднання членів європейської спільноти. У документі говориться, що Москва веде щодо Євросоюзу «ворожу пропаганду». Резолюція, яка не носить зобов'язуючого владу Євросоюзу характеру, рекомендує ЄС енергійніше боротися з проявами пропаганди, не забуваючи при цьому про принцип свободи слова. («Збруч»)

НОВИНСЬКИЙ БЕЗ НЕДОТОРКАНОСТІ

Верховна Рада надала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України Вадима Новинського. Прокуратура підозрює його у причетності до організації незаконного позбавлення волі впродовж 179 днів помічника митрополита УПЦ МП патріарха Володимира архієпископа Олександра Драбинка (див. розмову з ним в попередньому випуску «ХГ») та спробі примусового усунення патріарха від посади. («Збруч»)

СТАНДАРТИ НАТО

120 стандартів НАТО вже імплементовані у збройних силах України. Про це у Брюсселі заявив генеральний секретар Альянсу Єнс Столтенберг. Він зазначив, що НАТО продовжуватиме надавати Україні політичну та практичну підтримку, зокрема, в реалізації програм із подолання корупції, реабілітації поранених бійців, безпеці та реформуванні оборонних відомств. «НАТО та Україна спільно працюють над програмами повітряної та кібербезпеки, реабілітацією поранених солдатів – пролікувалися вже 50 українських вояків. Ми співпрацюємо у більш, ніж 40 безпекових напрямках, зокрема в енергетичній безпеці та боротьбі з тероризмом. Тренування за програмою НАТО пройшли вже 770 офіцерів та інструкторів.», – сказав Столтенберг. (5.UA)

КНИГИ РОКУ ВІД БІ-БІ-СІ

Бі-Бі-Сі Україна оголосила переможців у номінаціях «Книга року Бі-Бі-Сі – 2016» та «Дитяча Книга року Бі-Бі-Сі – 2016», що представлені у партнерстві з Культурною програмою Європейського Банку Реконструкції та Розвитку. Переможцем стала книжка «Забуття» Тані Малярчук, видана цього року у Видавництві Старого Лева. Дитячою книжкою року стали «13 історій у темряві» Галини Ткачук і київського видавництва «Темпора». (ЛітАкцент)

▲ «Університет базує свою діяльність на цінностях та чеснотах, які близькі кожній людині. Думаю, осередки УКУ мають з'являтися по всій Україні, як зірочки. Вони повинні давати орієнтир людям, яким важко, які не можуть знайти компаса» – Ірина Іванчик, співзасновниця благодійного фонду «Повірю у себе»

Підтримуючи університет, ви співпрацюєте з доброю новиною. Добра новина в християнському ключі називається Євангелієм – «доброю вісткою». Ви є

ТАК ЗБУВАЮТЬСЯ МРІЇ

▼ **Продовження.**
Початок на 1 стор.

співтворцями цієї доброї вістки», – подякував гостям Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ.

Почесним гостем та промовцем благодійного вечора в Києві була Уляна Супрун – в.о. міністра охорони здоров'я. Уляна Супрун була частиною команди УКУ, відтак добре знає про розвиток університету. «Сьогодні бракує спеціалістів: фізичних терапевтів та ерготерапевтів – спеціалістів, які би допомагали людям після інсультів, бойових поранень адаптуватися до нових реалій свого життя. Минулого року

в УКУ ми створили Школу реабілітаційної медицини. В Університеті я знайшла однодумців, які розуміють, що треба змінити систему реабілітації в Україні.»

Одними з добродійців УКУ є родина Іванчиків. Фонд родини «Повірю у себе» підтримує студентів університету. Цього року фонд започаткував конкурс наукових проектів для підтримки наукової діяльності викладачів УКУ. Окрім того, співзасновник фонду Віктор Іванчик задекларував підтримку Київського центру УКУ. Київський центр УКУ (вул. Мазепи, 10а) відкрили 1 грудня. Центр стане майданчиком для інтелектуальних дискусій, світлим

майданчиком зустрічей людей доброї волі, які хочуть іншої України.

Перша кампанія з розвитку Українського католицького університету «Нове покоління для нової України!» майже завершена. Проте праця над розбудовою України, вихованням нового покоління тільки розпочинається. «Завершення кампанії – це ще далеко не кінець, а лише один початковий етап. УКУ продовжуватиме «бажати великого», свідчити та служити, формувати нове покоління для нової України. Запрошуємо вас мріяти і здійснювати мрії з нами», – владику Борис (Гудзяк).

Прес-служба УКУ

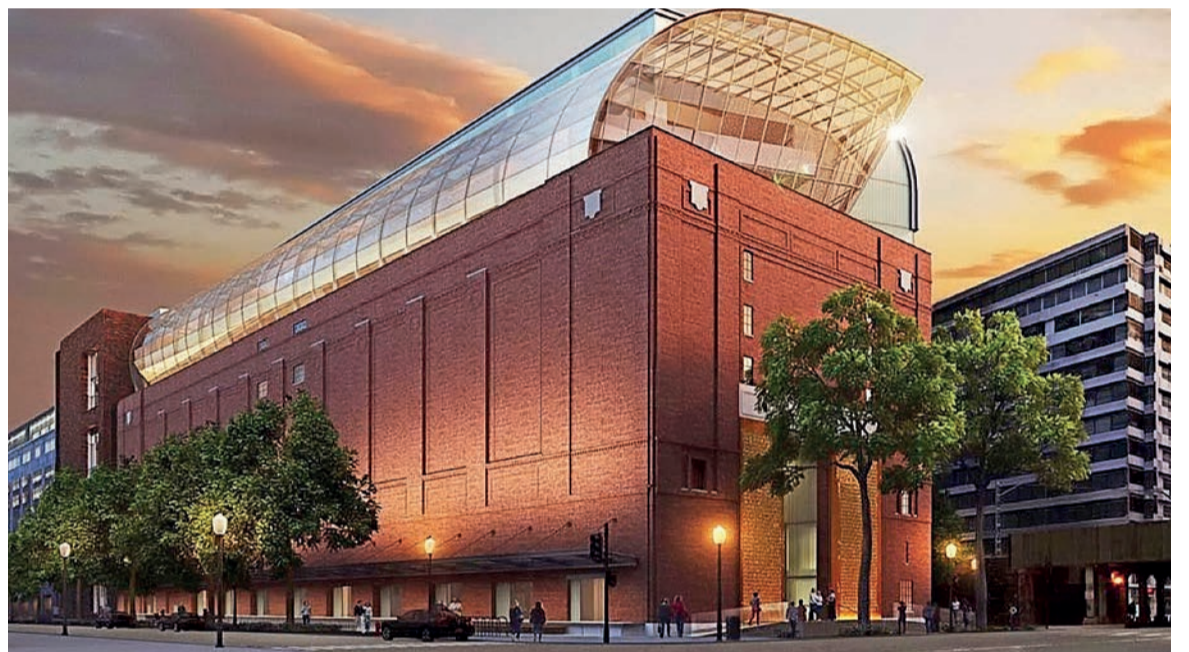
ХТ

НАЙБІЛЬШИЙ У СВІТІ МУЗЕЙ БІБЛІЇ

У листопаді 2017 року в Вашингтоні планується відкриття найбільшого в світі Музею Біблії. Він будуватиметься на тому ж місці, де в 1920-і роки для зберігання їжі був побудований перший холодильний склад Вашингтона. Як відзначили музейники, майже 100 років потому буде використовуватися той же простір, щоб зберегти Слово Боже.

«Наша ідея і наше бажання – розповісти історію Біблії так захоплююче, що люди будуть годинами ходити по музею», – заявив засновник музею Стів Грін. Сім'я Стіва Гріна володіє однією з найбільших колекцій біблійних артефактів в світі. Більшість з них розмістяться в новому музеї, поряд з багатьма сучасними експонатами, покликаними «оживити» Слово Боже. Серед них – фрагменти з сувоїв Мертвого моря та раритетні Біблії.

«Слово "музей" у нас часто асоціюється з чимось старим і вкритим пилом. Однак тут все буде за останнім словом

техніки, дуже цікавим та інтерактивним. Тут кожна людина зможе при бажанні сама спланувати свою екскурсію», – зазначив засновник музею.

Відвідувачі зможуть оглянути та вивчити артефакти з Біблійної історії, відвідати відтворені сади, про які згадано в Святому Письмі. Розробники музею стверджують, що для того, щоб відвідати усі музейні відділи необхідно понад 7 днів. Адаже його площа становитиме понад 39 тис. квадратних метрів (майже 4 гектари). Фінансування ведеться за рахунок приватних пожертвувань, будівництво обійдеться в 400 млн. доларів.

(Подано за uoi.org.ua)

ХТ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА УКРАЇНУ

Біллу Артзеллу 60 років, і він вважає себе відповідальним за Україну. «Я вірю в те, що кожен має брати на себе відповідальність за весь світ», – каже він. Але за Україну особливо, бо, побувавши у 63 країнах, американський мандрівник прикипів до нашої. Щоби допомогти, Білл став активістом Майдану, а згодом і волонтером на Донбасі.

Я був активістом усе своє життя: організовував протести проти війни у В'єтнамі, не раз був заарештований. Коли бачу людські страждання, намагаюся їх зупинити. Не можу спостерігати, як когось убивають у мене на очах. Утрутись – мій обов'язок як людини.

УЧИТЕЛЬ ІСТОРІЇ

Я виріс у Клівленді, штат Огайо. Батьки були бідними робітниками, але завжди

мали бажання вчитись. У вільний час вони постійно читали – й цим надихали мене. Підлітком я, як і всі в той час, був хіпі, фанатів від бітників, читав книжки й дуже хотів мандрувати. Батько влаштував родинні мандри до історичних пам'яток і національних парків США. Після школи вирішив вивчати історію у Клівлендському університеті. Майже всі знання на курсі всесвітньої історії стосувалися Західної Європи. Здавалося,

що Східної просто не існує, а єдиною слов'янською країною, про яку ми знали, була Росія.

В Америці з освітою історика можна розраховувати лише на роботу вчителя. Я викладав спершу в середній, а потім у старшій школі. Люблю дітей, завжди знаходжу спільну мову з ними і намагаюся, як старший брат або батько, спонукати їх прожити життя захопливо. Мої заняття були не про історію, а радше про те, як правильно використовувати свій розум. Діти вчать мене бути спонтанним і нагадують, що життя може бути веселим.

Я ЗАВЖДИ ВИЖИВАВ

У 22 я шість тижнів мандрував автостопом. З наплічником

і 125 доларами в кишені проїхав 10 тисяч кілометрів Сполученими Штатами. Тоді це було легко: мені пропонували безкоштовний нічліг, пригощали вечерю... І всюди лунав рок-н-рол: Джон Леннон, Боб Ділан, Джимі Гендрікс. Лідери бунтівної, непокірної американської молоді.

Я досліджував Амазонку, сплавлявся Нілом, підкорював Гімалаї... Одного разу до рогу з Мексики додому зустрів на кордоні Педро й Хосе. Мексиканці добре говорили англійською й наполегливо пропонували допомогу. Насправді ж їм був потрібен мій гаманець: вони поранили мене й забрали всі гроші.

У 26 захотів пожити в Європі. Боявся кидати роботу, та все ж поїхав на інший кон-

тинент, про який лише читав у книжках. За рік проїхав велосипедом з Парижа до Амстердама, побував на Різдво у Ватикані, надуддився на «Октоберфесті». З цієї подорожі почалося моє романтичне життя Індіани Джонса.

У Китаї мене теж пограбували. Я залишився без грошей, документів і квитків додому. На пошті я зустрів американця й позичив у нього 50 доларів, але цього було замало. Довелося продавати магнітики туристам на вулицях Гонконгу, щоб заробити грошей на квиток. А в Польщі в мене вкрали фотоапарат. Найприкріше, що я не маю жодного фото звідти – вкрали камеру, хоч би повернули фото!

▼ **Продовження на 5 стор.**

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ
ЗА УКРАЇНУ▼ Продовження.
Початок на 4 стор.

С-на Анни Малахової

Сто разів я міг померти під час своїх пригод, але завжди виживав. В ізраїльській пустелі я провів ніч зі зміями, у Малайзії – вертався додому крізь джунглі, де тигри напередодні з'їли кількох туристів, а в Бразилії на мене напали дикі оси. Щоразу я повторював собі: «Я не помру! Я виживу!». Було страшно безліч разів, але я ніколи не дозволяв страху зупинити себе. Коли я вийшов з лежачки в Гаїті, мене оточили люди, що галасували: «таксі!», «житло!». Випадково мене зачепив чоловік, і ми обидва перепросили. Він сказав, що також американець, і покликав мене за собою. Коли ми сіли в його машину, він сказав: «Я щойно врятував тобі життя – всі ці люди хотіли перерізати тобі горлянку й пограбувати».

У ПОШУКАХ ВИКЛИКІВ
І ПЕРЕШКОД

Я був у 63 країнах. Завжди подорожую сам, бо не хочу переймати чужі погляди і враження. Ніколи не планував наперед, що робитиму в країні, бо хочу бути спонтанним, мати виклики та перешкоди на шляху.

Удома я почуваюсь у безпеці, але не можу жити без пригод. Звичайно, хочу відвідати багато країн. Думаю, мені під силу підкорити навіть Антарктику. Є ще майже півтора країни, де я не був, – маю куди рухатись! Коли моєму дідусеві виповнилося сорок, він почав говорити про себе «старий чоловік». Для мого ж покоління в сорок років життя тільки починається.

Я мав би писати щось на зразок мемуарів, а натомість пишу поезію. Здається, я винайшов власну форму – поєднання поезії та прози. У мандрах віршую про свої пригоди, про країни, де мені пощастило пожити: Таїланд, Німеччину, Велику Британію, Ізраїль і, звичайно, Україну.

БУТИ ЧАСТИНОЮ ЗМІН

2007 року, мандруючи країнами Балтії, я вперше заїхав до України. Дивно, але в університетські часи я не мав жодного уявлення про цю країну. Знав, що вона розташована у Східній Європі й мала важке минуле. У книжках її історію завжди подавали разом з російською. Дещо мені розповідали друзі і знайомі, які знали про історію, традиції, культуру й на-

ціональну кухню українців від батьків. Та уявити людей, які тут живуть, я не міг.

Коли я вперше прилетів в Україну, таксист, який підвіз мене з аеропорту до готелю, взяв 108 доларів. Згодом я зрозумів, що мав заплатити 108 гривень. Мене часто намагаються обдурити – мабуть тому, що я іноземець. Таксистки їздять колами, щоби здерти якнайбільше грошей. Утім, у Нью-Йорку з вами вчинять так само, якщо ви не місцевий.

2013 року я приїхав сюди знову. Саме в цей час на Майдані почалися мітинги. Коли розстрілювали людей, я був в Америці, стежив за подіями по телевізору. В мене був шок – довелося навіть ходити до психолога. А коли я знову приїхав до України, на Майдані все ще панував дух революції. Це було найбільш вражаюче місце у світі.

Україна змінила моє життя через Революцію Гідності: спостерігаючи за цими подіями вдома я вирішив, що маю бути частиною змін. Я долучився до місії спостерігачів на президентських виборах у травні 2014 року. Читав лекції, ділився досвідом, навіть організував власну акцію на Майдані. А в Америці багато разів ходив на радіо й розповідав про Україну. Американці переживають через те, що відбувається тут, і справді хочуть допомогти.

Мій обов'язок як людини, якій пощастило народитись у сильній і багатій країні, – допомогти Україні. Я хочу показати цю країну світо-

ві. Завжди всім розповідаю, що Україна переживає важкі часи, що її треба підтримати. Уже втратив через це кількох друзів із проросійськими поглядами.

УКРАЇНЦІ ШВИДКО
ДОРΟΣЛІШАЮТЬ

Після виборів 2014-го я потрапив у Клівленд на показ українського фільму «Листи з Майдану». Українці у стрічці читали надзвичайні вірші про Революцію Гідності. Після перегляду підійшов до організаторів і запитав: «Як я можу долучитися?». Я розповів, що написав багато поезій про Україну. Андрій і Олесь Чернюки запропонували зняти вірші на відео. А вже наступного разу в Україні ми домовилися працювати над новою стрічкою. «Дорога до свободи» – розповідь незаангажованого американця-історика, який не має жодних зв'язків з Україною, про Євромайдан та війну з Росією.

Над другим фільмом ми тільки почали працювати. Це буде повна історія України з часів заснування Києва і до 25-річчя незалежності.

Я проводжу англійськомовні курси в Києві разом зі своїм другом Джиммі Гіллом – американцем, який зараз викладає в Київському університеті. На цих лекціях ми спілкуємось про різне. Мої українські учні – це люди віком від 20 до 50 років. На відміну від американських школярів, вони більше поважають свого вчителя. Думаю, українці просто дорослішають швидше.

ВИ – МОЇ ГЕРОЇ

Мене вразило, що серед українських переселенців було чимало представників середнього класу. Бачити людей, які мали нормальне життя і втратили все, – це шок. Мабуть, американець у такій ситуації наклав би на себе руки. А ці люди всміхаються й живуть далі. Ви сильніші за інші нації, бо багато пережили. Ви не зіпсовані легким життям, і саме тому ви – мої герої.

Моя збірка «Портрет краси» містить тридцять віршів. У ній дві частини: перша – «Нація поетів», вона про Україну загалом, її історію, культуру, політику. Друга – «Нація, що вижила»: про Голодомор, Бабин Яр і Майдан. Моя поезія – подарунок для українців.

Я насолоджуюсь милозвучністю української мови, але досі не можу нормально вимовляти слов'янські імена. Щоби вимовити «Тарас Шевченко» правильно, мені знадобився майже тиждень. А прочитати кириличний алфавіт – найскладніше.

Україна має дух свободи, козацькі традиції, унікальних людей. Але вам потрібен захист інших держав і співпраця з ними. Сподіваюся, ви приєднаєтесь до НАТО і Європейського Союзу, адже ви – європейці. Я дуже хочу, щоб ви пишалися собою. Для мене ви справді варті поваги, бо ви справжні. Ви – ті, хто ви є.

Анна Дорожко,
«The Ukrainians»

ХТ

«МАГУРИЧ» – 30 РОКІВ РОБОТИ
НА ЦВИНТАРЯХ ЗАКЕРЗОННЯ

Ольга Соляр – громадянка Польщі українського походження. За фахом – етнограф, але також працює перекладачем української. Протягом п'яти років у вільний час, як учасник товариства «Магурич» (www.magurycz.org), вона з колегами та волонтерами відновлює закинуті цвинтарі у Польщі, за якими нікому доглядати. «Магурич» працює переважно в південно-східній Польщі, де більшість закинутих цвинтарів – українські, тож основна частина роботи товариства припадає саме на них...

Ольга Соляр: Назва «Магурич» походить від вершини на Лемківщині біля с. Борне. До II світової війни у цьому селі працювали видатні лемківські каменярі, які робили камінні надгробки. Ідея ремонтувати закинуті цвинтарі в Польщі виникла в 1987 році. Раніше, у 1970-ті, група польських студентів з Варшавської політехніки їздила та описувала матеріальні пам'ятки культури українців у південно-східних регіонах Польщі. Наприклад, приїжджали в село, звідки були виселені українці (у 1944–1947 роках відбувся т.зв.

обмін населенням між соціалістичною Польщею та ССРР, з Польщі було виселено близько 500 тисяч українців, з УССР – 750 тисяч поляків, у 1947 році проведено акцію «Вісла», під час якої 150 тисяч українців були розселені в колишніх німецьких землях північної та західної Польщі, а в 1951 році – советсько-польський обмін територіями), і фіксували, що в селі залишилося, скажімо, 20 криниць, фундамент церкви, три придорожні каплички, 10 кам'яних хрестів на цвинтарі.

▼ Продовження на 6 стор.

Греко-католицьке кладовище в с. Стара Гута б. Нароля.
С-на: Товариство «Магурич»

Оля Соляр та «душа» «Магурича» Шимон Моджеєвські

«МАГУРИЧ» – 30 РОКІВ РОБОТИ НА ЦВИНТАРЯХ ЗАКЕРЗОННЯ

▼ **Продовження.**
Початок на 5 стор.

Вони їздили по східній Польщі й помітили, що на їхніх очах час руйнує ці пам'ятки. Тому вирішили не тільки описувати їх, але також проводити ремонтні табори.

► **Чим зараз займається товариство «Магурич»?**

О. Соляр: Надалі займається ремонтом цвинтарів, про які ніхто не дбає. Крім українських, ремонтуємо єврейські, німецькі. У нас були табори, коли паралельно працювали на німецькому цвинтарі та на греко-католицькому. Іноді також виїжджаємо за межі Польщі, ремонтуємо польські цвинтарі в Україні. Минулого року ремонтували польські надгробки в Грузії.

► **Скільки українських кладовищ вдалося відновити за 30 років?**

О. Соляр: Перший табір відбув-

ся в 1986 році з відновлення двох бойківських цвинтарів в селах Міхнівці та Бистрому. В рік проходить від трьох до п'яти ремонтних таборів. Кожен триває два тижні. Бувають цвинтарі, на які їздимо кілька років поспіль, бо впорядкувати там треба, наприклад, 300 надгробків.

Для прикладу, територія Розточчя. Там надгробки з вапняку. На тих теренах жили люди, які могли практично кожному покійному поставити кам'яний надгробок чи хрест, бо ті до війни були там дешевими. Дешевший кам'яний хрест коштував 5–10 злотих. Тож на таких цвинтарях по кількості надгробків. Звісно, за один табір не встигнемо усього зробити. Якщо одного року зробимо 50–70 надгробків, а їх, скажімо, 400, то нам треба приїжджати туди кілька років, щоб усе зробити. А, до прикладу, в лемків не було змоги в масі ставити покійним кам'яні хрести, тому на тако-

му цвинтарі в середньому 10 надгробків. Там можна зробити все за один ремонтний табір.

Наше товариство за 30 років відновило понад 120 українських цвинтарів, а це біля двох тисяч надгробків. Із нами за цей період працювало понад тисячу волонтерів, 90% – це поляки. Розуміємо, все це матеріальна культурна спадщина, архітектурні пам'ятки, які мають мистецьке значення, адже це елементи народного мистецтва.

► **Що спонукає людей працювати так?**

О. Соляр: Люди приїжджають на табори з різних причин. Бувають у нас працівники корпорацій, які солідно заробляють, а у фізичній роботі знаходять відпочинок для душі. Інші не знають, чим зайнятися під час літніх канікул, хтось долає так біль втраченого кохання, хтось шукає нових **Моджеєвські** у кожного свої мотиви. Але зазвичай це все фантастичні люди, з якими можна познайомитися і незабутньо провести так трохи часу.

► **Скільки зазвичай людей працюють під час одного табору?**

О. Соляр: Табір – це в середньому 10–15 осіб. Було й по 30 людей, але це вже неефективна робота, бо починається хаос. Іноді люди міняються, хтось може приїхати на чотири дні, хтось на тиждень, хтось на два. Намагаємося організувати все так, щоб табори були якнайбільш економними. Самі готуємо їжу в казанках. Розбиваємо намети біля, а іноді на самому цвинтарі. Бо навколо, наприклад, поля кукурудзи і ніде поставити там. Тож шу-

каємо місця між могилами. Нам покійні предки не заважають, це зовсім не страшно, мені ніколи в таких місцях нічого поганого не сниться. Я свідомо, що в таких таборах спимо на могилах. Але робимо покійним краще, тож не бачу причин, аби вони нам робили клопоти.

Зазвичай дисципліновано встаємо о 7.00 ранку, починаємо працювати з 8.00 і так до 11.00. Потім півгодини перерви на каву і робота до 14.00, година перерви на обід і знову праця до 20.00. Це фізична праця протягом усього дня, по 10–12 годин. Після вечері всі дуже втомлені, йдемо митися в річку чи сідаємо біля вогнища, щоб поспівати і поговорити. Але переважно люди такі зморені, що вмиють засинають і їм нічого не сниться.

Непрофесійні люди можуть займатися реставраторською роботою теж – майстер Шимон Моджеєвські показує, що і як робити. А волонтер робить свій клаптик роботи. Скажімо, чистить щіткою камінь. Іноді чистимо, наприклад, хімічними засобами. Дотримуємося правил безпеки, вдягаємо рукавички. Кожен надгробок розкладаємо на елементи, під кожним копаємо яму, вкладаємо каміня, щоб стабілізувати ґрунт, щоб надгробки далі не западали. Усі елементи потім ставимо назад, звідки взяли. Скріплюємо їх відповідним розчином.

Жінки зазвичай чистять надгробки, бо це клопітка марудна робота, яка вимагає терпеливості. Чоловіки хочуть показати силу, робити все швидко і результативно, тому чистять цвинтар від

кущів і дерев.

Займаємось також природоохоронними хрестами, зрідка – більшими об'єктами. Наприклад, у лемківському селі Поляни Суровичні укріплювали велику кам'яну дзвіницю, заввишки дев'ять метрів. Два роки туди їздили, зміцнювали стіни, бо між каменями дзвіниці не було вже глини, стіни розсипалися. Днями укріплювали стіни, запихали руками розчин глибоко між камінням.

► **Чи долучаються українці до таких таборів?**

О. Соляр: Дуже рідко. Проблема з візами. Але коли мали такі проекти в Україні, то українці охоче долучалися. Наприклад, українці та поляки тиждень разом працювали на польському цвинтарі в Гуті-Пеняцькій Львівської області, де ремонтували польський римо-католицький цвинтар, а другий тиждень працювали в Підкамені на козацькому цвинтарі.

Цвинтар – це текст культури, з якого можна багато чого прочитати, це історія, пам'ять, витвір мистецтва. Якщо подивитися на народних майстрів, як вони різьбили постаті Христа, то всі зображення різні, немає двох однакових. Це все ручна робота, а не як тепер – штамповані речі.

► **Протягом наступних років плануєте надалі робити такі табори?**

О. Соляр: Звісно, там непоцятний край роботи. У Польщі близько 700 українських цвинтарів. Якщо ми відновили 120, то роботи ще багато. Вистачило б на 10 таких організацій, як наша.

**Розмовляв Ігор Тимоць,
«Польсько-український портал»**

Українці у Великобританії

ЮВІЛЕЙ «ПОДІЛЛЯ»

19 листопада у вщерть заповненому залі Українського Культурного Центру СУБ-Манчестер відбулась урочиста подія – відзначення 20-річного Ювілею танцювального колективу СУМ-Манчестер «Поділля» під керівництвом Лінди Шляхетко.

В 1950-ті роки сеньйори СУМу організували в Манчестері дитячі хоріві й танцювальні ансамблі, які приймали участь в конкурсній частині на Здвизі СУМу в залі «Де Монфорт» в Лестері. Я добре пригадую собі ті часи. Маестро Євген Пасіка провадив нашим хором, а балетмейстер Петро Дністровик учив нас танців. Нашому танцювальному гуртку надано назву «Поділля». Репетиції відбувались у купленій в 1953 р. домівці СУБ на Уоллі Рейндж, відтак в осередку на Брайдок

Стріт. Коли я поїхав до Риму у вересні 1962 р., наш гурток того року повигравав мало не всі призи в Лестері.

Від п. Дністровика кермо «Поділля» перебрала Анна Солонинка (я саме тоді був членом «Поділля»), яка згодом емігрувала до Канади. Мінялися керівники ансамблю одні за другими, – за «сайтовими» даними СУМ-Манчестер: Д. Парадюк, М. Бабич, І. Соловій, З. Джула, Б. Витвицький, Е. Андрушишин, Я. Богуслав – поки двадцять років тому хореографом «Поділля» стала под-

руга Лінда Шляхетко. Двадцять років танцювальний колектив «Поділля» успішно виступав на різних сценах Великобританії, своїх та чужинських. А скільки виступів на телебаченні! Скільки дітей танцювало в рядах «Поділля»!

Доводилось мені часто бути присутнім на виступах «Поділля», і скільки би разів я не дивився їх виступи – не можу надивуватись браурі танцюристів! Так само не можу начудуватись креативності подр. Лінди, яка живе танцями, дихає ними! Вона здатна в будь-який момент придумувати все нові танці. Одного разу, коли ми їхали в машині на «Тарасівку» (це відпочинкова база СУМу в м. Дербак), я її запитав, звідки у неї зроджуються ідеї для нових танців. Вона мені прямо відповіла, що у неї до того поклика-

ня, вона любить цей вид мистецтва, де художні образи створюються засобами пластичних рухів людського тіла, і коли у неї зненацька з'являється натхнення, вона здатна його зафіксувати й зберегти, щоб пізніше втілити в танцях. Подруга Лінда вміє передати юним танцюристам свою любов та захоплення українськими танцями.

І таке захоплення нашими танцями вона блискавично поширила і на нас глядачів 19 листопада у залі Українського Культурного Центру СУБ в Манчестері! Програма концерту була широка й перепліталась виступами чоловічого хору СУМу «Воля» під батуютою друга Степана Мандзія. Концерт складався із 17 виступів «Поділля» та 12 виступів «Волі». Виступи оголошували ведучі концерту

подр. Мирослава Кохан – англійською, і Тарас Лешко – українською.

Дивлячись танці, ноги самі тупцювали до шаленого ритму, аж хотілось вийти на сцену і присідати з хлопцями! А як молодше та старше юнацтво вийшло на сцену під звуки «Сумно», здавалося, що сцена, а вона доволі широка, не вмістить всіх учасників танцю! А скільки сміху та радості викликали у нас суменята з танцем «Маленькі черевички»! Як приємно було бачити на сцені колишніх й теперішніх членів «Поділля» – аж 24, які довго підготовляли «20-літній Ювілейний Танець». Цей танець, як і всі танці концерту, були хореографічними композиціями подр. Лінди, яку, гадаю, можна сміливо назвати «балетмейстром».

▼ **Продовження на 7 стор.**

ЮВІЛЕЙ «ПОДІЛЛЯ»

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

На мою думку, найбільшою «зіркою» вечора була Єва Клейтон з молодшого юнацтва, яка виконала танець «Соло» й зачарувала всіх своїми кроками. Єва – особлива сумівка, бо, занедужавши на, здавалось, невиліковну хворобу, яка вимагала не одного хірургічного втручання, несподівано виздоровіла. Довго вона не могла танцювати. Під час репетицій «Поділля» сиділа збоку й рвалася покрутитися зі своїми однокласниками, лиш через хворобу не могла, а тут вона на сцені

витанцює сама, і то з великою впевненістю! Зворушливий момент всього вечора!

А який танцювальний одяг! Аж милувалося око! Гуцульські, козацькі... Фінальний «Гопак» був неперевершений, де гнучкість та бравада танцюристів, особливо хлопців, були фантастичними!

Виступи «Волі» також були чудові.

Після «Гопака», коли всі, що виступали під час концерту, заповнили сцену, голова СУМу Великобританії – Зенон Фінів, Голова СУБ-Англія – Петро Ревко і друг Павло Пшеничняк – голова СУМ-Манчестер, щиро вітали «Поділля» з Юві-

леєм і подякували подр. Лінді Шляхетко за її двадцятирічний провід «Поділля» й побажали їй подальших успіхів!

Вечір продовжувався: старші мали можливість обміняти думками про концерт, а молоді – розважатися при звуках «диско»!

Мені лиш залишається побажати подр. Лінді продовжувати прекрасну справу, навчаючи наших дітей та молодь українських танців, закарбовуючи таким чином в їхніх серцях любов до нашої Неньки-України!

Для «ХГ» о. д-р. Євген Небесняк, капелан СУМ(у) у Великобританії від УГКЦ

ХГ

СУМНИЙ СВЯТИЙ ВЕЧІР...

Різдво щороку приходить до всіх без винятку. Приходило воно і до повстанців у повоєнні ліси України. Це свято для багатьох «хлопців з лісу» було рідкісною нагодою бодай частково і ненадовго, але все ж повернутися у часи до війни і вхопити шматочок затишку. Навіть при тому, що перебіг лісових святкувань дуже залежав від зовнішніх чинників – наявності поблизу ворога та каральних загонів, які прочісували ліс, та навіть погоди.

Різдво часто ставало заручником війни, яку вели повстанці. Ця війна відрізнялася від фронтової тим, що зброєю тут ставало абсолютно все – не лише традиційні у ролі озброєння автомати й кулемети, але й такі суто побутові деталі, як родинні та дружні зв'язки, домівки та інше. Свята не були винятком.

Чекісти були чудово поінформовані про те, яке значення має Різдво для вихованих переважно у релігійному дусі повстанців і часто влаштовували облави та блокади під свята. При цьому не тільки розраховували на те, що повстанці під час свята послаблять пильність – якраз цю сторону чекістських намірів підпільники досить швидко вловили. Ішлося також про те, щоб позбавити повстанців моральної віддушнини чи радше можливості насолодитися святочним спокоєм, тим самим поступово перетворюючи їх у загнаних звірів, позбавити шансу хоч трохи відновити духовні сили.

РІЗДВЯНИЙ БІЙ

З іншого боку, повстанці добре знали про переважність своїх противників, що під час свят можна не боятися повстанських атак і інколи самі влаштовували акції саме в різдвяні дні. Одною з таких «різдвяних» атак був напад на Бірчу в ніч проти 7 січня 1945 року. Адресатом був гарнізон польської комуністичної армії у Бірчі, й з розрахунку на це вибрали дату нападу – поляки не очікували, що УПА вибереться на важливу операцію на саме Різдво. Але саме у цю ніч чотири сотні розпочали наступ одночасно із західного і східного напрямку. Групі, яка наступала зі сходу, вдалося зв'язати противника вогнем, увірватися у східну частину міста і здобути кілька ворожих бункерів. Але Бірча була занадто добре укріплена, тож вранці, коли закінчилися набої, повстанці відступили.

ЛІСОВА СВЯТА ВЕЧЕРА

Зазвичай у 1944–1945 роках, коли повстанцям часто належала фактична влада у населених пунктах, багато хто з командирів відпускав повстанців святкувати до сіл. Але такі святкування проходили у постійній тривозі: чи нема поблизу ворога?

Свят-вечір 1945 року застав підрозділ старшого вістуну «Співака» у селах Глинка та Майдан Середній у Карпатах. Мало в якій хаті в селі Глинка того вечора не було гостя «з лісу». Вранці на Різдво усі вирушили на урочисте Богослужіння. Ще не завершився сніданок – раптом пролунало кілька черг з автомата. «Співак» вискочив і побачив енкаведиста. Коли вибігла решта повстанців зав'язалася перестрілка з відділом НКВД, під час якої УПА вдалося відступити в ліс. На жаль, для частини бійців сотні це Різдво виявилось останнім: загинуло 27 вояків.

Подібно закінчилося свято у сотні «Бриля» у 1946-му. Повстанців запросили на Святу Вечерю жителі села Радава на Закерзонні (тепер територія Польщі). Хоча упівці з'явилися досить пізно – близько 11 години вечора, це не вберегло їх від атаки польського підрозділу.

Траплялося і так, що треба було залишити гостинні оселі ще до початку вечері. Тоді свято переносилося в найближчий ліс. Восковими свічками прикрашали ялинку в лісі. Командир чи політвиховник вітав вишикувану сотню святковою промовою. Традиційні 12 різдвяних страв часто обмежувалися до святкової юшки з грибами. Зате повстанці надолужували колядками: розпочинали з «Бог предвчний» і співали допізна, хоч відлуння морозної ночі могло привернути увагу ворога.

«ВЕЛИКА БЛОКАДА» І СВЯТ-ВЕЧІР

Різдво 1946 року виявилось найдраматичнішим для УПА на українських територіях, що після війни відійшли до СРСР. Наприкінці грудня розпочалася комуністична «велика блокада». Це означало, що в кожному селі на західній Україні стояли постійні гарнізони внутрішніх військ НКВД з правом негайного обшуку й арешту всіх підозрілих помешкань і осіб, отже, повстанцям у села ходу не було. Все ж такі невеличкі групи упівців таки заходили до знайомих помешкань на свята. Важливо, аби в такій оселі була схованка-криївка.

Саме за умови наявності схованки трое повстанців погодилися прийти на вечерю у Зашкові поблизу Львова. Серед гостей був син господаря оселі. «Ми складаємо свої шинелі й сідаємо спочивати. На стіл кладуть всяку всячину, як велить звичай. На столі й на ялинці засвічено свічки. Всі вклякають до молитви. У хаті немов би все завмерло. В тишині можна було почути тільки шепіт молитов. Після молитви ми засіли за столом. Батько «Сокола», старенький сивий дідусь, інвалід з I світової війни, підвівся, взяв у руки полумисок з просфорою... Ми сиділи обидва з командиром «Мрією», схиливши голови додолу...»

Ця вечеря теж не закінчилася спокійно. На варту, яка зайшла до крайньої хати, натрапив підрозділ енкаведистів. Вартовий зумів прорватися, але господарів заарештували.

КУТЯ У КРИЙКАХ

З часом святкування усе частіше й частіше переносилися «під землю» – у криївки. Дбати про святковий стіл доводилося самим. Часто ці приготування брали на себе жінки. Проблемою номер один, як не дивно, стало прикрашання підземної «хати»: задовго до свят починали вишукувати барвистий папір. Для цього віддирали кольорові обкладинки зошитів, якісь блискітки, у господарів оселі – якщо криївка була в селі – брали солому, з якої можна було зробити зірки... У виготовленні прикрас брали участь усі жителі криївки, і тут уже – хто на що здатен.

Святу вечерю треба було вичарувати з наявних продуктів, а це зазвичай був доволі скромний асортимент. Наприклад, такий продуктовий набір застала Марія Савчин перед Різдвом 1947 року: «Не мала з чого вибирати. В нас було волове м'ясо, кільканадцять кусків свинини, які я приберегла на свята, квасоля і ячмінна разова мука [борошно першого помолу, гіршої якості порівняно з традиційним – О.І.], з якої ми пекли на плиті щовечора по дві невеликі паляниці для кожного з нас. Набілу [молочних продуктів – О.І.] і городини у нас зовсім не було. Залишилося ще трішки білої житньої муки, два кілограми цукру, трошки меду, сушені гриби і кілька пригорців сушених поганеньких яблук».

▼ Продовження на 8 стор.

СУМНИЙ СВЯТИЙ ВЕЧІР...

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

Довелося викручуватися. Із суше-них яблук приготували варення, з житньої муки спекли пиріг типу перекладанця (замість дріжджів використали соду). На олії насмажили хрустиків. З наявних продуктів вдалося також зварити борщі і вареники. Без куті хлопці не залишилися – зерно і мед для неї припасли ще у вересні.

Траплялися і зовсім неймовірні випадки, які могли б стати канвою для сентиментальних (або ж авантюрних) серіалів. Така історія сталася у селі Рокитно на Свят-вечір 1945 року.

У лісах біля села наприкінці грудня розташувалася сотня командира «Глухого» і на Свят-вечір дехто з повстанців вирішив відвідати знайомих селян. З розмов під час Святої вечері повстанці довідалися, що у місцевого священика саме квартирують п'ятеро енкаведистів. У чийсь голову прийшла ідея піти заколядувати священикові та його «гостям». Сказано – зроблено.

Під вікнами парафії, за традицією, повстанці попросили дозволу колядувати. Священик впустив колядників до хати, де спів довелось попередити наказом не чіпати зброї. Наступний діалог виглядав дещо комічно: – Чи ви знаєте, хто ми такі? – Да, ви

українські партизани. – Можна вам заколядувати? – Да, пожалуйста.

Працівники органів вислухали «Нова радість стала» і традиційні віншування. З точки зору енкаведистів, «момент істини» настав, коли командир «колядників» наказав усім пред'явити документи, у яких чітко стояло, що гості священика не тільки енкаведисти, а й члени партії. Згідно з повстанськими правилами, такий «джентльменський набір» означав кару смерті. Можливо, що перед обличчям чисельнішого ворога «органи» подумки готувалися до смерті, але відбулися переляком: «Ви всі є членами партії і своєю діяльністю

заслужили собі гостру кару, але сьогодні, в день свята Різдва Христового, даруємо вам волю».

Але такі веселі історії траплялися не часто. Реальність війни була сильнішою і часто Різдво для повстанців минало у боях і відступах від чисельнішого противника. Навіть якщо вдавалося відсвяткувати у знайомих селян, треба було дбати про їхню безпеку – за такі святкування ціла сім'я могла потрапити на Сибір. Тож зовсім не випадково були слова колядки, складені у ті роки: *Сумний був той Святий вечір в сорок шостім році...*

Олеся Ісаюк,

Центр досліджень визвольного руху

Українці у Великобританії

НАРОДЖЕНИЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ, ПОКЛИКАНИЙ – В УКРАЇНІ!

Отець Йосафат (Остап) Попович ЧСВВ, народився 13 грудня 1991 р. Б. у Манчестері, був охрещений та миропомазаний 26 січня 1992 р. Б. у храмі «Успіння Пресвятої Богородиці» УГКЦ в м. Манчестері о. Павлом Лунівим. У вересні 1996 р. разом з батьками отець повернувся до України у м. Дрогобич. 11 серпня 2008 р. Б. о. Йосафат вступив до Василіянського Чину Святого Йосафата у монастирі Св. Миколая в с. Крехові. Вступний курс до василіянського чернечого життя, а також новіціят проходив під проводом о. Пантелеймона Саламахи ЧСВВ. 19 серпня 2010 р. Б. склав перші тимчасові обіти. 25 липня 2015 р. Б. у Крехові склав довічну професію у Василіянському Чині св. Йосафата. 17 жовтня 2015 р. Б. прийняв нижчі свячення, а 18 жовтня 2015 р. Б. – дияконські свячення

у Преображенській церкві Крехівського монастиря Св. Миколая. У червні 2016 р. Б. о. Йосафат Попович завершив повну програму філософсько-богословських студій у ВІФБС ім. митр. Йосифа Вельямина Рутського. Після закінчення навчання був переведений на служіння до Бучацького монастиря. Цього року, 21 серпня, прийняв пресвітерські свячення з рук Преосвященного владика Іринія Білика ЧСВВ, каноніка Папської базилики св. Марії Більшої.

З малих літ, як розповідала бабуся отця, пані Марія Савдик (директор школи українознавства в Манчестері), головною забавкою малого Остапа було перевдягатися в священика, «правити» богослужіння та проповідувати Бога дітям. Він постійно був з мамою, сестрою та братом у церкві. Під пильною

духовною опікою отця Ярослава Рія народжувалось покликання майбутнього монаха василіянина. Одного разу отець Ярослав Рій сказав (згодом ці слова стануть пророчі): «Знаєш, сину, як виростеш, можливо станеш священиком і будеш такого високого росту як Митрополит Андрей Шептицький». Пройшли роки і... Остап став братом Йосафатом чину святого Василя Великого, де саме і свій шлях починав Митрополит Андрей, а що найцікавіше – ріст та розмір стопи отця Йосафата співпадає із Митрополитом. Хто зна... Можливо колись будемо мати ще одного великого мужа Церкви.

Цей день, 6-го листопада 2016 року Божого, з великим трепетом і хвилюванням пригтовляла громада Манчестера та особисто пані Марія Савдик. До храму прибули

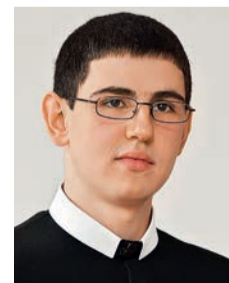
В неділю 6 листопада сталась неординарна подія у храмі «Успіння Пресвятої Богородиці» міста Манчестер – преподобний отець Йосафат (Остап) Попович ЧСВВ мав свою Першу Урочисту Службу Божу та благословення парафіян. Це третій священик після отця Рафаїла Турконяка (автора перекладу Острозької Біблії на українську мову) та отця-сезезіянина Євгена Небесняка (довголітнього ректора малої семінарії у Римі), що народився в Манчестері та провів тут свої перші п'ять років життя. Пригадаємо собі коротко його надзвичайний життєвий шлях.

отці Ярослав Рій (парох міста Бадфорд) та отець Тарас Хомич із Ліверпулю і разом з отцем Володимиром Сампарою стали до спільної молитви. На хорах співали професійні дяки. Велика кількість людей засвідчила глибоку пам'ять і пошану до отця, котрого ще багато хто пригадає як малого хлопчину у прислузі отцеві Рію, адже минуло вже 20 років. Дійсно, на заклик «Вгору піднесім серця», ми всі духовно понесли подячну молитву за те, що ще одному молодому юнакові Ісус сказав: «Іди за мною!». На проповіді отець Ярослав розказав про глибоке духовне значення і силу покликання, даного Богом людям, та відновив у пам'яті деякі моменти юнацького життя отця Йосафата.

Хвилюючим моментом стало Благословення із на-

кладанням рук на голову, коли нововисвячений отець хрестовидно благословляє кожну людину і дарує пам'ятну іконку. Першими отримали благословення священики, а тоді всі миряни. Відчувалась атмосфера Святого Духа, що витав над кожним з нас, бо все Небо і Земля раділи сьогодні разом.

На чудовій гостині тримали слово: перша вихователька садочки в Манчестері пані Євгенія Мандзій, перша вчителька в Україні пані Леся Душек, голова товариства «Бойківщина» пані Ніна Гринш, рідна мама пані Наталя Попович і, звичайно, хресні батьки: Ярослав Тимчишин та Марія Влашин. Одноставно всі говорили про душевне тепло, добру вдачу та світлий розум отця Йосафата. І справді, коли поспілкуєшся із цим молодим священиком, то переконуєшся, що все сказане відповідає дійсності.

Нехай Господь отцю Йосафатові Поповичу дасть такий великий заряд Любові, щоб його вистачило на все священиче життя, і наче хлібом, він міг ділитись ним із всіма потребуючими!

о. Володимир Сампара, парох міста Манчестер

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті. Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5